

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ NEA

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1981

Οι συνεπαρχιώτες μας τελούν και φέτος μνημόσυνο στη μνήμη των θυμάτων της Γερμανοϊταλικής θηριωδίας στο διάστημα της γερμανοϊταλικής κατοχής του τόπου μας.

Τελούν μνημόσυνο στο Σελί του χωριού Αμιρά, στο χώρο του Πανεπαρχιακού Ηρώου, το συμβολικό τάφο όλων των νεκρών της Επαρχίας Βιάννου. Στο χώρο όπου δίπλα από το Ηρώο έπρεπε να χτιστεί Μουσείο με τις φωτογραφίες και προσωπικά αντικείμενα, αναμνηστικά όλων των θυμάτων, αλλά και όλων των πατριωτών που χάθηκαν στους διάφορους εθνοκαταπιεστικούς αγώνες του λαού μας. Μουσείο, που εξαιτίας της κρατικής αδιαφορίας δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα.

Ο χώρος αυτός είναι χώρος ιερός, φάρος για να οδηγήσει τις νέες γενιές στο δρόμο των υψηλών ιδανικών για λευτεριά και ανεξαρτησία του τόπου μας. Χώρος από τον οποίο οι νέοι πρέπει να αντλούν παραδείγματα για το μέλλον τους.

Γι' αυτό, ο χώρος του Ηρώου πρέπει να διαμορφωθεί, να τονίζουμε και πάλι εφέτος από τις στήλες αυτές, σε χώρο που να εμπνέει το σεβασμό και την κατανύξη σε κάθε επισκέπτη. Κι αν οι εκπρόσωποι του κράτους αδιαφορούν, αν δεν μπορούν να ανέβουν λίγα έστω σκαλοπάτια προς το ύψος που στέκονται οι μεγάλοι μας νεκροί, οι συνεπαρχιώτες μας, όπου κι αν βρίσκονται, όποια θέση κι αν κατέχουν, να χρησιμοποιήσουν κάθε προσωπική και στη συνέχεια ομαδική προσπάθεια για την εκπλήρωση του μεγάλου χρέους όλων μας.

Ο λόφος του Πανεπαρχιακού Ηρώου πρέπει να διαμορφωθεί σε λόφο προσκινήματος, ευλαβικής υπό-

κλισης στη μνήμη των νεκρών της επαρχίας, των αγωνιστών της λευτεριάς και ανεξαρτησίας του τόπου μας.

Μνημόσυνο τελούν οι συνεπαρχιώτες μας και στην Αθήνα. Έτσι γίνεται καθολική η εκπλήρωση του χρέους στο σύνολο των συνεπαρχιωτών μας. Δίνεται η ευκαιρία σ' αυτούς που βρίσκονται μακριά από τα χρώματα της επαρχίας μας να πάρουν μέρος σε ομαδική απόδοση φόρου τιμής στη μνήμη των νεκρών μας και παράλληλα να προβάλουν τη θυσία της επαρχίας μας στο κέντρο της Αθήνας.

Η τέλεση του Πανεπαρχιακού μνημοσύνου συμπίπτει φέτος με την προκήρυξη βουλευτικών εκλογών στη χώρα μας. Έτσι, δεκάδες υποψηφίων, που φιλοδοξούν να πάνε στο ελληνικό κοινοβούλιο, θα περάσουν και από το χώρο του Πανεπαρχιακού Ηρώου ως τις 18 του Οκτώβρη, ημέρα των εκλογών. Πόσοι απ' αυτούς θα σταματήσουν στον ιερό αυτό χώρο, για να αναλογιστούν τις υποχρεώσεις που πρέπει να αναλάβουν για το χώρο αυτό; Το χώρο από τον οποίο βουβά κι αθόρυβα υψώνεται η φωνή που μετατρέπεται σε κραυγή:

—Τούτος ο τόπος δε σηκώνει άλλη περιφρόνηση και αδιαφορία. Σκύψτε κι ακούστε τη διάχυτη φωνή που βγαίνει από τους λόφους και τις λαγκαδιές της Επαρχίας.

—Βοηθήστε πρώτ' απ' όλα να εκπληρωθεί από το κράτος ένα χρέος που 38 χρόνια τώρα μένει ανεκπλήρωτο: η διαμόρφωση του χώρου του Ηρώου.

—Βοηθήστε στην προώθηση και επίλυση των σοβα-

ρών προβλημάτων της Επαρχίας, που έγινε ολοκαύτωμα στη διάρκεια του πολέμου.

Να φτιαχτεί ο επαρχιακός δρόμος, οι κοινοτικοί και αγροτικοί και να ανοιχτούν νέοι αγροτικοί δρόμοι. Να λυθεί το πρόβλημα της άρδευσης στην επαρχία και ιδιαίτερα της παραλιακής ζώνης σε πραγματική και εποικοδομητική βάση.

Να αντιμετωπιστεί ρεαλιστικά το πρόβλημα της υγείας στην επαρχία με την επανίδρυση και επέκταση των αγροτικών ιατρείων.

Με αυτά, δίπλα στα επιμέρους προβλήματα του κάθε χωριού και κάθε οικισμού της Επαρχίας, μπαίνει χρέος σ' όλους τους συνεπαρχιώτες να δεσμεύσουν τους υποψηφίους όλων των κομμάτων που θα επισκεφτούν την Επαρχία. Πέρα από τις προσωπικές και στενά ατομικές προσδοκίες από το αποτέλεσμα των εκλογών, μόνο αν μπου πάνω απ' όλα οι γενικές διεκδικήσεις της Επαρχίας και η σωστή αντιμετώπισή τους, αυτόματα ενισχύονται και βελτιώνονται οι συνθήκες της ατομικής διαβίωσης όλων.

Μ' αυτές τις σκέψεις προχώρησαν οι πρόγονοί μας στην υπεράσπιση του πιο υψηλού ιδανικού την εποχή αυτή, της λευτεριάς του τόπου μας. Άς προχωρήσουμε σήμερα κι εμείς με την άσκηση πίεσης προς κάθε κατεύθυνση απ' όλους μας, για να προσέξουν επιτέλους τον τόπο αυτό όσο του αξίζει. Αυτό άλλωστε θα είναι και μία έμπρακτη τιμή για εκείνους που θυσίασαν τη ζωή τους για το γενικότερο καλό πριν από τριάντα οκτώ χρόνια και πότισαν με το αίμα τους τα χρώματα της επαρχίας μας. Θα είναι η δίκαιη αναγνώριση της μεγάλης θυσίας.

ΣΤΟΝ ΕΚΤΟ ΧΡΟΝΟ

Με το φύλλο αυτό τα «ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ» μπαίνουν στον έκτο χρόνο της ζωής τους. Από τις 14 Σεπτεμβρίου 1976 (33η επέτειο του ολοκαυτώματος της επαρχίας μας) κυκλοφορούν χωρίς καμιά διακοπή, με καθυστέρηση μόνο μερικές φορές, πέντε ως δέκα ημερών, για τεχνικούς λόγους στο τυπογραφείο που εκδίδονται.

Με τις δεκάδες τα άρθρα και τις εκατοντάδες τα σημειώματα που καταχωρήθηκαν στις στήλες τους πάνω στα προβλήματα της επαρχίας, γενικά αλλά και ειδικά, μεταφέρουν τη φωνή των συνεπαρχιωτών μας στις αρμόδιες υπηρεσίες του Νομού μας, και τα διάφορα ύπουρα.

Σε πολλά απ' αυτά δόθηκαν απαντήσεις σε άλλα με τη γρήγορη λύση τους και σε άλλα

με την αναβλητικότητα που διακρίνει πολλές υπηρεσίες στον τόπο μας. Μα και σε όσα δεν πήραμε άμεση απάντηση, οι πληροφορίες των Β.Ν. είναι πώς δεν άφησαν αδιάφορους τους υπευθύνους των υπηρεσιών, που αναγνωρίζουν το δικαίωμα των αιτημάτων, αλλά για διάφορους λόγους δεν προχωρούν στην ικανοποίησή τους.

Ιδιαίτερη έμφαση έδωσαν τα Β.Ν. στα άρθρα και τα σημειώματα τους προς τη Νομαρχία Ηρακλείου, γιατί πιστεύουν πως όλα σχεδόν τα προβλήματα του τόπου μας μπορούν να λυθούν άμεσα από αυτήν ή με μία έγκαιρη και εύνοική εισήγηση προς τα αρμόδια ύπουρα.

Γι' αυτό κι έδειξαν τόση επιμονή στην επίσκεψη, τόσο του σημερινού Νομάρχη όσο και του

προκατόχου του, στην επαρχία μας. Γιατί πιστεύουν πως η επίσκεψη αυτή θα τους προβληματίσει αν θα έπρεπε να δούν με πιο μεγάλο ενδιαφέρον και ευνοϊκότερο μάτι τα προβλήματα της. Κι αυτό όχι μόνο για το καλό των συνεπαρχιωτών μας αλλά και της εθνικής οικονομίας γενικότερα, για την οποία νομίζουμε πως έχουν χρέος να ενδιαφέρονται. Και προς την κατεύθυνση αυτή δε θα σταματήσουν να υψώνουν τη φωνή της Επαρχίας όλο και πιο έντονη από τις στήλες τους.

Μα έκτός από την προβολή των προβλημάτων της επαρχίας μας, από τις στήλες των Β.Ν. στα πέντε χρόνια που πέρασαν παρουσιάστηκαν αρκετές συνεργασίες για ποικίλα θέματα, ιστορικά, λαογραφικά, λογοτε-

χνικά, παροιμίες, δημοτικά τραγούδια κ.ά.

Καταχωρήθηκαν ακόμη πολλές συνεργασίες με αξιόλογα επιστημονικά και αρχαιολογικά θέματα που πάντοτε είχαν σχέση με την επαρχία μας γραμμένα από συνεπαρχιώτες μας αλλά και πολλούς φίλους της επαρχίας μας, τους οποίους και ευχαριστούμε ιδιαίτερα από τη θέση αυτή.

Με αυτό τους το περιεχόμενο τα Β.Ν. αγαπήθηκαν από τους συνεπαρχιώτες μας, έγιναν δικό τους κτήμα κι όπως μας λένε πολλοί προφορικά, από το τηλέφωνο μα και με γράμματα τους, τα περιμένουν με λαχτάρα για να τα διαβάσουν μικροί και μεγάλοι. Έτσι πέτυχαν να δεθούν οι Βιαννίτες με τον τόπο τους, ιδιαίτερα αυτοί που ξενιτεύτηκαν γιατί τους δίνεται η ευκαιρία να θυμηθούν κάθε μήνα τον τόπο που γεννήθηκαν, να διηγούνται στα παιδόγγονά τους, να τα κάνουν κι' αυτά να αγαπούν την επαρχία Βιάννου και να ζητούν να την επισκεφτούν.

Να γιατί κάθε μήνα παρουσιάζονται νέοι συνδρομητές των Β.Ν. που ξεπέρασαν τους τρακόσιους και προστέθηκαν στους εξακόσιους που στάλθηκαν τα πρώτα φύλλα.

Αυτή είναι η μία πλευρά στις σχέσεις των Β.Ν. και των αναγνωστών και συνεργατών τους. Υπάρχει όμως και η άλλη. Αυτή που δεν ικανοποιεί τους αναγνώστες κι' ακούονται διάφορα παράπονα. Άλλα από αυτά μας διαβιβάζονται κι αυτό πολύ μας ευχαριστεί, γιατί μας δίνει τη δυνατότητα διαλόγου ζωντανού ή γραπτού, από τον οποίο πάντα καλό προκύπτει, εποικοδομητικό πιστεύουμε στη βελτίωση της έφημερίδας, που βρίσκεται στην υπηρεσία όλων των

★ Συνέχεια στη σελίδα 3

★ ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 4

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΠΟΙΑ Η ΔΙΑΦΟΡΑ;

Άπο την «Επαρχιακή Έφημερίδα του Άλμυρού» Αύγουστου 1981, αντιγράφουμε: ...

«Εκδηλο είναι το ενδιαφέρον που επιδεικνύει ο Νομάρχης Μαγγινός κ. Αθ. Σπυρόπουλος για την προώθηση και επίλυση των προβλημάτων Άλμυρού. Τό αποδεικνύουν αυτό, η ανάκαθη Πέμπτη άφιξη του στον Άλμυρό όπου προεδρεύει στη Δημαρχία συσκέψεως, Δημάρχου

Άλμυρού, Προέδρων των Κοινοτήτων μας και υπηρεσιακών παραγόντων, καθώς και οι συχνές περιόδεις που πραγματοποιεί στα χωριά μας». ...
...Τί λέει γι' αυτά ο δικός μας Νομάρχης κ. Καλογιάννης, που στα δύο περίπου χρόνια υπηρεσίας του στο Νομό μας δεν κατάφερε να επισκεφτεί την επαρχία μας παρά με μία φευγάλα επίσκεψη σε δύο από τα δύο δέκα χωριά της;

ΣΤΙΧΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΚΛΠ. ΓΙΑ ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Τριακόσιοι εξήντα (360) περιπου κάτοικοι της επαρχίας Βιάννου και των γειτονικών χωριών της επαρχίας Ίεραπέτρας εκτελέστηκαν από τους Γερμανούς στις 14 Σεπτεμβρίου 1943. Στη συνέχεια οι κατακτητές πυρπόλησαν και κατεδάφισαν αρκετά χωριά των ιδίων επαρχιών, ολοκληρώνοντας έτσι τη μεγάλη συμφορά.

Τα τραγικά αυτά γεγονότα έδωσαν την αφορμή σε πολλούς, λαϊκούς προπάντων στιχουργούς, να γράψουν διάφορα στιχουργήματα, που αρκετά είναι πολύ σημαντικά και για τη λογοτεχνική τους αξία. Άνεξάρτητα όμως από αυτό, οτιδήποτε έχει

γραφεί για τα γεγονότα του Σεπτεμβρίου 1943 είναι ενδιαφέρον και πρέπει να δει το φως της δημοσιότητας ως στοιχείο γι' αυτή την περίοδο της περιοχής μας. Παράδειγμα οι στίχοι τού κ. Πέτρου Καλλέργη, που δημοσιεύουμε στη 2η σελίδα.

Παρακαλούμε λοιπόν καθένα που έχει γράψει ή έχει στα χέρια του οτιδήποτε σχετικό να μάς το στείλει, με την πεποίθηση ότι αυτό αποτελεί μία προσφορά.

Κάποτε πρέπει να παρουσιάσουμε σε ειδικό τόμο — λεύκωμα καθετί που σχετίζεται με τα γεγονότα του 1943 στην επαρχία μας.

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΜΟΡΦΩΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Στη Βιβλιοθήκη της Μορφωτικής Έστιας «Ιωάννης Κονδυλάκης» της Άνω Βιάννου, μετά τη δωρεά των 8.000 βιβλίων από τον κ. Νίκο Παπαγιαννάκη, υπάρχουν περισσότερα από 10.000 βιβλία και περιοδικά. Τα βιβλία αυτά πρέπει να ταξινομηθούν, να συνταχθούν κατάλογοι και εγχειρίδια, καρτέλες κλπ. ώστε να μπορούν να εξυμνηθούν

να οι αναγνώστες και να μπορεί να ενημερωθεί όποιος θέλει για τα βιβλία που υπάρχουν. Για να γίνουν όμως όλα αυτά, χρειάζεται επίμονη εργασία και πολλούς χρόνους.

Και όμως στη βιβλιοθήκη αυτή άπασχολείται πάνω από δέκα χρόνια μία κοπέλα, που εργάζεται αρκετές ώρες, αλλά «αμείβε-

● Συνέχεια στη σελίδα 4

Βιβλίο και Βιβλιοθήκες

Του κ. Νίκου Παπαγιαννάκη

Η ιστορία του βιβλίου συνδέεται με την ιστορία του πολιτισμού. Από την εποχή που ο πρωτόγονος άνθρωπος πέτυχε με το λόγο να συνεννοηθεί με τον πλησίον του, αισθάνθηκε την ανάγκη να αποτυπώσει κάπου τις σκέψεις του για να διατηρηθούν τόσο για τον ίδιο όσο και για τους απογόνους του. Αυτό το έπραξε χαράζοντας διάφορα σχήματα, εικόνες και αριθμούς πάνω σε βράχους, σε άσπρα, σε άσπρα, σε ξύλα και άλλα.

Μέχρι να δημιουργηθεί το βιβλίο στη σημερινή του μορφή, ο πρωτόγονος άνθρωπος χρησιμοποιούσε ως πρώτη ύλη για τη γραφή σκληρά φύλλα ή φλοιούς δέντρων όπου σημείωνε με αιχμηρές πέτρες ή άλλα αντίκειμε-

να τις σκέψεις του.

ΠΑΠΥΡΟΣ

Από τους αρχαιότετους χρόνους η Αίγυπτος χρησιμοποιούσε για χαρτί το φυτό πάπυρο, που φυτρώνει στις όχθες του ποταμού Νείλου. Για το σκοπό αυτό έσχιζε το φλοιό του φυτού σε μικρές και λεπτές ταινίες, τις συγκολλούσε και τις σφουροτούσε για να φύγει η υγρασία τις στεγνώσε στον ήλιο, για να μη σκορπά ή μελάνη και κατόπιν έγραφε, στην εσωτερική μόνο πλευρά, εκείνο που ήθελε να πει. Στο τελευταίο φύλλο στο κάτω μέρος προσκολλούσε μία ράβδο, γύρω από την οποία τυλιγόταν ο πάπυρος σε σχήμα κυλίνδρου και αποτελούσε έναν τόμο.

Στόν κύλινδρο έγραφε και

τόν τίτλο του έργου. Όταν ήθελε να διαβάσουν το περιεχόμενο, κρατούσαν τον πάπυρο με το ένα χέρι και με το άλλο ξετύλιγαν και διάβαζαν το κείμενο. Ταυτόχρονα ξανατύλιγαν το μέρος που διάβαζαν. Το μήκος του πάπυρου ήταν συνήθως 12 μέτρα, υπάρχουν όμως και πάπυροι με 45 μέτρα. Με την ανάπτυξη του πάπυρου άσχολείται ειδικά κλάδος της αρχαιολογίας, η παπυρολογία.

Ο πάπυρος χρησιμοποιήθηκε και στην Ελλάδα από τον 5ο αιώνα π.Χ. και στη Ρώμη από τον 8ο π.Χ. αιώνα. Τότε άρχισε και η κατασκευή στην Κίνα του χαρτί από ράκη.

Ο αρχαιότερος πάπυρος χρονολογείται από 2500 χρόνια π.Χ.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου	22205
Γιατρείο Άγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιόκηση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Άγρονομείο Βιάννου	22006
Είρηνοδείο	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Έλαιουργείον)	22136
Ο.Τ.Ε. (βλάβαι)	12
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Έλληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαϊμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	22404
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτσάκης Έμμανουήλ — Λουτράκι	22103
Λασηθιωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χατζάκης Γιώργος — Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Φαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάμι	31275
Γιώργος Κονσολάκης — Άμυρά	31420

(Γιά υπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

— Αντώνης Κασπακάκης και Μαριάνθη Στιβακάκη.

ΣΤΟ ΣΥΚΟΛΟΓΟ:

— Έμμ. Πολ. Άγαπουλάκης και Σοφία Εμμ. Τσαγκαράκη.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Στην Αθήνα ή κ. Μπεάτα σύζυγος Λάκη Κονταξάκη Νευρολόγου — Ψυχιάτρου, γέννησε κορίτσι.

ΣΤΟ ΣΥΚΟΛΟΓΟ:

— Μαρία συζ. Εμμ. Αλεξανδράκη γέννησε κορίτσι.

ΔΩΡΕΕΣ

Ο κύριος Γιώργος Μηλιαράκης, γιατρός, και η κυρία Ευαγγελία Γ. Μηλιαράκη μάς κατέθεσαν για λησμό της Έπιτροπής Μνημείου πεσόντων Άμυρά, στη μνήμη της μητέρας του Μαρίας Μηλιαράκη δραχμές 1.500 και στη μνήμη Μιχαήλ Παντουβάκη, δρχ. 1.500.

Για το Πανεπαρχιακό Μνημόσυνο μάς έστειλαν τόν παρακάτω ποσό:

— Η κ. Πολύμνια Στ. Λουλάκη δρχ. 3.000

— Η κ. Μαρίκα Τσαντηράκη δρχ. 2.000 στη μνήμη των νεκρών της.

— Ο κ. Γιώργος Μοσχοβάκης δρχ. 2.000 στη μνήμη των γονέων του.

— Ένας Βιαννίτης δρχ. 1.000 Παρακαλείται η Έπιτροπή του μνημοσύνου να φροντίσει για την παραλαβή τους.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Τό Κοινοτικό Συμβούλιο Άμυρά και οι κάτοικοι ευχαριστούν τούς Χρυσάνθο Μαθιουδάκη για τρώ και Γρηγόρη Μαρούλη για τη δωρεά που έκαναν ώστε να διαμορφωθεί και επεκταθεί ο χώρος του Νεκροταφείου.

Έκεινοι που φεύγουν

ΓΙΑΝΝΗΣ Μ. ΑΘΑΝΑΣΑΚΗΣ

Πέθανε πριν από μέρες και κηδεύτηκε στην Ίεράπετρα ό συνεπαρωχίτης δικηγόρος Γιάννης Άθανασάκης, που γεννήθηκε στην Κ. Σύμη τό 1918.

Υπήρξε άριστος μαθητής και φοιτητής άργότερα στην Νομική Σχολή τού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Διακρινόταν για τό ήθος του, την ειλικρίνεια, τό θάρρος και την άνωτερότητα, προσόντα που τον έκαναν αγαπητό στους φίλους του, ενώ παράλληλα άποκτούσε την έμπιστοσύνη και την έκτίμηση από τό περιβάλλον του.

Η Γερμανοιταλική κατοχή τον βρίσκει στην έπαρχία. Παίρνει μέρος, από τούς πρώτους στην Έθνική Άντίσταση και συμμετέχει στις προσπάθειες για την άποστολή τών υπολειμμάτων τού συμμαχικού στρατού στη Μέση Άνατολή.

Άργότερα με τη δημιουργία τού «λημεριού» τών άνταρτών σα Βιαννίτικα βουνά, άνέβηκε στο βουνό, όπου έμεινε μέχρι και την καταστροφή της έπαρχίας. Μετά άπ' αυτήν συνεχίζει τούς δημοκρατικούς του αγώνες από τις τάξεις τού Ε.Α.Μ.

Μετά την άπελευθέρωση συλλαμβάνεται και στέλνεται έξω από τό Μακρονήσι και Άϊ - Στράτη.

Όταν τό 1953 άφέθηκε ελεύθερος, άρχισε τη δικηγορία. Στο μεταξύ παντρεμένος με την κ. Μαρίκα Κοπανάκη από την Ίεράπετρα έγκαταστάθηκε εκεί, όπου διακρινόταν ως έπαγγελματίας και ως δημότης με τη συμμετοχή του στα κοινά της περιοχής.

Ο Γιάννης Άθανασάκης με τό θάνατό του άφησε ένα μεγάλο κενό στην οικογένεια του και στην ευρύτερη κοινωνία της έπαρχίας μας.

Τά Β. Ν. λυπούνται διπλά για τό θάνατό του, μά και γιατί έμεινε άνεπλήρωτη μία ύπόσχεση του να φωτίσει από τη δική του πλευρά, όσο μπορούσε περισσότερο, τά γεγονότα τού 1943 στην έπαρχία μας.

Η γυναίκα του και τά παιδιά του άς διαφυλάξουν όσα τυχόν σχετικά χειρόγραφα βρούν στο αρχείο του. Η δημοσίευσή τους θα ναι τό καλύτερο μνημόσυνο για τον αγαπητό σε όλους Γιάννη.

Λατκά στιχουργήματα για τό όλοκαύτωμα

(Ο κ. Πέτρος Μυρ. Καλλέργης από τόν Άγιο Βασίλειο Βιάννου είχε την καλοσύνη να μου δώσει ένα παλιό και μισοφθαρμένο τετράδιό του με στιχούς του «για τούς τουφεκισθέντας την 14η Σεπτεμβρίου 1943», γραμμένους σύμφωνα με σημείωσή του «την 15 Σεπτεμβρίου έως 15 Οκτωβρίου 1943». Δημοσιεύουμε τούς στιχούς αυτούς, σαν μαρτυρία για τις εκτελέσεις της 14ης Σεπτεμβρίου 1943 και με τις σκέψη πώς επιβάλλεται να γίνει γνωστό ότιδήποτε γράφτηκε για την περίοδο αυτή σχετικά με την έπαρχία μας.

Παραθέτουμε τό κείμενο όπως ακριβώς είναι, διορθώνοντας μόνο τά ορθογραφικά λάθη και προσθέτοντας τά σημεία στίξεως).

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

«Ο ήλιος έδαρέθηκε άκτινες πιά να δίνει, ώ τί φρικτό μαρτύριο σήμερα που έγινη! Στόν Άγιο Βασίλειο εις τό άρχοντοχώρι, στόν Κρεβατά και στ' Άμυρά σήμερα κλάινε όλοι. Κεφαλοβρύσι και Βαχός, ή Σύμη και ό Πεύκος, Γόσχια και Ρίζα και Μουρινές έλάβανε τό τέλος. Μύρπος και Μάλες και Χρηστός και Μύθοι, όλα άμάδι σήμερα τούς έθάλανε όλους μέσα στόν Άδη. Ό άτιμος, ό άναδρος, άτιμος Άλαμάνης άπ' όπου κι αν έπέρασε αφήνει για σημάδι τόν θάνατον, τόν όλεθρο και τόν καπνό ντουμάνι. Ούτε και έγραψε χαρτί τό πράγμα όπου γίνη ό άτιμος ό Γερμανός με τί άτιμοσύνη. Δέν έμεινε μουδέ ψυχή σήμερα να μην κλάψει ούτε παιδί από θυζί να μην άνοστανάξει. Δέν είναι μους που να θρεθεί, γλώσσα για να μιλήσει, τά πράγματα που έγιναν στόν κόσμο να κηρύξει. Τά πράγματα που έγιναν σήμερα στα χωριά μας δέν θα θρεθεί ποτέ χαρτί να πει τά δάσανά μας. Νά παίρουν γέρους και παιδιά, άνδρες και παλικάρια, να τούς πηγαίνουν στη σφαγή σαν να σ'ανε κυρμπάνια! Νά σφάζουν τόσα πλάσματα, κορίτσια και παιδάκια, με την κοιρέκλα άφρωστους σφάζαν εις τά σοκάκια. Πατέρα, γιό και τό γαμβρό έπήρανε άπ' τό στίτι και τού Χατζάκη τού Μανιού στο στίτι ξεκληρίστη. Σκοτώσανέ τον τό Μανιό, τόν τιμιο λεβέντη, που τόν τιμούσε τό χωριό κι όλη ή οικόμηνή. Σκοτώσανε τόν Γιώργο του τού κόσμου τό καμάρι, τη χρονιά που ήταν εικόσι χρονώ παλικάρι. Η φύση που τό έπλασε τόχα δέν έλυπήσει ν' αφήσει τέθιοα λεβεντιά για να αναχωρήσει. Και τόν γαμβρόν του σκοτώσαν μέσα στην άγκαλιά του και άφησε χήρες κι όρφανά να κάψουν την καρδιά τους «Μάνα μου», φώναζε ό γιός στην ύστερην του λέξη. Δέν είναι γλώσσα να τό πει και νους να τό πιστέψει. Ό Μήτσος ήτο ό γαμβρός του γέρο του Χατζάκη κι όλοι τότε γνωρίζανε 'πού τ' αγαθός του πράξις. Δώδεκα χρόνια στο στρατό μέσ στα βουνά έξουσε και έφερε δόξες και τιμές στην μάνα που ποθούσε. Και πάντα ήτονε μπροστά μέσ στού έχθρου τη σφαίρα και τώρα δέν σεβάστηκε τού άναδρου ή χέρα. Τού Κονδυλάκη τού γιατρού τόν άδελφό τόν Μήτσο, εκείνο πρώτα σκότωσαν και έπεσε σ' ένα τοίχο. Μαζί τον με τόν πεθερό, μαζί με τόν κουνιάδο κι όλους μαζί τούς σκότωσαν, ώφου καημό μεγάλο! Τόν Βασιλάκη σκότωσαν επάνω εις την σκάλα και από εκεί έπίασανε τη γειτονιά άράδα. Όλους τούς έμοζούσανε σαν να σ'ανε κοπάδι και ούτε γέρο άφηναν ούτε και παλικάρια. Στην κάτω μπάντα του χωριού πρέις μόνο έσκοτώσαν και άλλους μέσα στο χωριό κι όλους που άνταιμίσαν. Τά Καλλεργάκια πιάσανε μαζί με τά Βαρβάκια, μαζί τους και τό Μάστορα, ώφου πικρά φαρμάκια! Εις τού προέδρου τ' Άγγελή στο μαγαζί έβρήκαν δεκαεπτά τόν αριθμόν κι όλους τούς τουφεκίσαν. Εις τό σχολειό τούς πήγανε και στη γραμμή τούς βάλαν και τά πυρά άνοιξαν και όλους τούς έφάγαν. Έλάχιστοι γλυτώσανε και έκείνοι τραυματίες και τά μυαλά τους έγιναν όλο άνασθησιές.

(Συνεχίζεται)

ΠΕΤΡΟΣ ΜΥΡ. ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ
έτών 81
Άγιος Βασίλειος Βιάννου

Διαβάζετε και διαδίδετε τά

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Είναι ή φωνή της Έπαρχίας, ό κρίκος που συνδέει όλους τούς Βιαννίτες που βρισκονται σκορπισμένοι σ' όλη την Έλλάδα και τό έξωτερικό.

Η αύξηση της κυκλοφορίας τους και άποστολή της συνδρομής όλων, δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την προώθηση τών στόχων που έχουν προγραμματίσει για τό μέλλον.

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΑΝ.ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΑΚΗ

(Στην έπαρχία Βιάννου όργανώθηκε ή Έθνική Άντίσταση από τις πρώτες μέρες της γερμανοιταλικής κατοχής, όπως έχουμε γράψει και σε παλαιότερα τεύχη της εφημερίδας μας. Οργανώθηκαν πολύ πριν από τό όλοκαύτωμα της 14ης Σεπτεμβρίου 1943. Άνάμεσα στα πρώτα αυτά θύματα ήταν και ό κτηνίατρος Μανώλης Γρηγ. Σταματουλάκης, από την Κάτω Βιάννο, που πιάστηκε στις 24 Φεβρουαρίου 1942 και εκτελέστηκε στην Άγία Χανίων, μαζί με τόν Αλέξανδρο Ραφτόπουλο, στις 3 Σεπτεμβρίου 1942.

Ο Μανώλης Σταματουλάκης γεννήθηκε στην Κάτω Βιάννο τό 1915. Άφού τελείωσε τό Γυμνάσιο Βιάννου τό 1933, πήγε στην Ίταλία, όπου σπούδασε κτηνιατρική.

Τό 1935 - 36 ύπηρέτησε στο στρατό ως λοχίας στο Φρουραρχείο Ηρακλείου. Μετά τό τέλος τών σπουδών του διορίστηκε στη Κτηνιατρική Υπηρεσία τού Νομού Ηρακλείου. Μετά τόν Άλβανικό πόλεμο, που ύπηρέτησε ως άνθυποκτηνίατρος, ήρθε στην Κρήτη.

Όργανώθηκε από τούς πρώτους στην Έθνική Άντίσταση σε στενή συνεργασία με τόν Άλέξανδρο Ραφτόπουλο. Άνέλαβε την παρακολούθηση τών Ίταλών που βρίσκονταν τότε στην Βιάννο και σ' αυτό τόν βοηθούσε η γνώση της Ίταλικής αλλά και λίγων Γαλλικών και Άγγλικών.

Παράλληλα ανέλαβε πολλές επικίνδυνες άποστολές και ιδιαίτερα τη μετακίνηση και περίθαλψη καταζητουμένων από τά στρατεύματα κατοχής. Μεταξύ άλλων βοήθησε και τις καταζητούμενες γυναίκες Σοφία Καραφωτάκη και Λίτσα Μουζουρίδου, μάνα και κόρη, που τις είχε φέρει από την Ήπειρο ως δόθεν μέλη της οικογένειάς του. Συνταγματάρχης Ίππικού Ίωάννης Τασσαρωνάκης.

Ο Τασσαρωνάκης παρέδωσε την πόλη τού Ηρακλείου στους Γερμανούς και στη συνέχεια διορίστηκε Νομάρχης Ηρακλείου. Άργότερα όμως εκτελέστηκε από τούς Γερμανούς για αντίγερμανική προπαγάνδα και οι δύο γυναίκες καταδιώχτηκαν. Ο Μανώλης Σταματουλάκης τις περιέθαλψε και τις όδηγησε στην Ειση Τσουτσουρος, όρμο διαμετακομιστικό πολλών καταζητουμένων προς τη Μέση Άνατολή.

Στις 24 Φεβρουαρίου 1942, και άφού στο μεταξύ ή Λίτσα είχε περάσει στην ύπηρεσία τών Γερμανών, ό Σταματουλάκης συληήφθη στο Ηράκλειο.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει, με την τραγική λιτότητα στην έκφρασή του και τά στοιχεία που περιέχει, τό ημερολόγιο που κράτησε στη διάρκεια της φυλάκις του από τις 24 Φεβρουαρίου ως τις 25 Ίουλίου 1942, ήμερα που έγραψε και τη διαθήκη του.

Η θεία του Σταματουλάκη Χαρίκλεια Καβαλλίνη (που σύμ-

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

Οικόπεδο στον Κερατόκαμπο. Πληροφορίες στο τηλέφωνο (0891) 22225.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο 840 τ.μ. στον οικισμό Άρβης με πρόσψη στο δημόσιο δρόμο 100 μ. από τη θάλασσα.

Πληρ. τηλ. (0895) 31404 και (01) 6917998 και 3224544.

φωνα με μία πληροφορία ήταν ή πραγματική του μητέρα και αυτός θετός γιός τού Γρηγόρη Σταματουλάκη) μετά την εκτέλεσή του τόν ξεθάψε και βρήκε πάνω του τό ημερολόγιο αυτό και τό στόχο που είχαν τοποθετήσει στο στήθος του οι Γερμανοί κατά την εκτέλεση. Το ήμερολόγιο και τό στόχο η Χαρίκλεια Καβαλλίνη παρέδωσε στο δικηγόρο Ηρακλείου κ. Κώστα Βαρβεράκη, που ήταν συγκρατούμενος τού Σταματουλάκη στις Άγροτικές φυλακές Ηρακλείου. Ευχαριστούμε θερμά τόν κ. Βαρβεράκη, που είχε την καλοσύνη να μάς δώσει φωτοτυπία τού ημερολογίου αυτού, πριν τό παραδώσει μαζί με τό στόχο στο Ίστορικό Μουσείο Ηρακλείου.

Δημοσιεύουμε σήμερα τό Ημερολόγιο και τη διαθήκη τού Μαν. Σταματουλάκη όπως ακριβώς είναι γραμμένο, διορθώνοντας μόνο τά βασικά ορθογραφικά σφάλματα).

1942

24 Φεβ)ρίου ήμερα Τρίτην συνελήφθη από την οικίαν της θείας μου Χαρίκλειας Καβαλλίνης υπό της Έλληνικής Ασφαλείας.

25 — 2 — 42 Τετάρτη εις Κεσταπόν 4 — 7 μ.μ

26. Πέμπτη. Πρώτη ανάκρισις 27 Παρασκευή. Τίποτα

28. Σάββατο. Σκοτεινή φυλακή.

1. 3. 42. Κυριακή. Έξακολουθώ.

2. Δευτέρα. Έξακολουθώ. Ούτε ψωμί ούτε νερό, εδώ και τό ούρος μου.

3. Τρίτη. Σήμερον μνηγίτικες.

4. Τετάρτη 24 ώρες μνηγίτικες. Τά μάτια μου βγήκαν έξω. Δέν είδα, δέν ξέρω.

5. Πέμπτη. Τίποτα.

6. Παρασκευή. Άγροτικές φυλακές.

7. Σάββατο. Τίποτα.

8. Κυριακή. Τίποτα.

9. Δευτέρα. Εις μονωτήρια.

10 Τρίτη. Άλεξ. Ραφτόπουλος εις Άγροτικές φυλακές.

11. Τετάρτη. Τίποτα.

12. Πέμπτη. Τίποτα.

13. Παρασκευή. Τίποτα

14. Σάββατο. Τίποτα.

15. Κυριακή. Άνάκρισις εις Ηράκλειον από τό πολύ ξύλο εινα σιμόπτυσιν.

16. Δευτέρα. Τίποτα.

17. Τρίτη. Τίποτα.

18. Τετάρτη. Τίποτα.

19. Πέμπτη. Τίποτα.

20. Παρασκευή. Τίποτα.

21. Σάββατο. Εις αντιπαράστασιν με την Λίτσα Τασσαρωνάκη

22. Κυριακή. Τίποτα.

23. Δευτέρα. Τίποτα.

24. Τρίτη. Τίποτα.

25. Τετάρτη. Τίποτα.

26. Πέμπτη. Τίποτα.

27. Παρασκευή. Τίποτα.

28. Σάββατο εις Ηράκλειον. Ξύλο πολύ από τόν Χάρτμαν.

29. Κυριακή. Τό ούρος κάνω αίμα από τό πολύ ξύλο.

30. Δευτέρα. Πώς μ' έφερε εις Γερμανός μία φλυτζάνα μέντα, τόν κλείσαν ένα μήνα μονωτήριον.

31. Τρίτη. Τίποτα.

1 - 4 - 42. Τετάρτη. Τίποτα.

2. Πέμπτη. Τίποτα.

3. Παρασκευή. Τίποτα.

4. Σάββατο. Τίποτα.

5. Κυριακή. Τίποτα.

6. Δευτέρα. Τίποτα.

7. Τρίτη. Τίποτα

8. Τετάρτη. Τίποτα.

9. Πέμπτη. Τίποτα.

★ Συνέχεια στη σελίδα 4

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Μηνιαία έκδοση στην υπηρεσία δλων των Βιαννιτών
Έκδοτης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Όδός 1866 αριθμ. 110, τηλ. 282.808

Φιλολογική επιμέλεια κειμένων
Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ
Έβανς 83 (Στοά Μουρτζή) τηλ. 230.386

Ετήσιες συνδρομές

Όιδιωτών 200
Κοινοτήτων—Σχολείων — Ένοριών 300

Εμβάσματα: Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ
Επιστολές για την ύλη:

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: 1866 άρ. 110 Ηράκλειο

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 37 Ηράκλειο
Χειρόγραφα δημοσιεύσιμα ή μη δέν επι-
σπρέφονται. Τά ένυπόγραφα άρθρα έκφράζουν
τις απόψεις των συγγραφέων.

Βιβλίο και βιβλιοθήκες

ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

Το 1778 βρέθηκαν στην Αίγυπτο
έλληνικοί πάπυροι, στους οποί-
ους είχαν γραφεί ή Ίλιάδα του
Όμήρου, ή Πολιτεία του Πλά-
τωνα και έργα του Αριστοτέλη.
Ο πάπυρος χρησιμοποιήθηκε
μέχρι το δεύτερο π.Χ. αιώνα,
πού ανακαλύφτηκε ή περγα-
μηνή.

ΠΕΡΓΑΜΗΝΗ

Η Πέργαμος ήταν αρχαιότα-
τη πόλη τής Μικράς Ασίας και
μεγάλο έμπορικό και πνευματικό
κέντρο. Η μεγάλη τής ακμή ση-
μειώθηκε τήν εποχή των επιγι-
νων του Μεγάλου Αλεξάνδρου.
Το 190 π.Χ. ή Πέργαμος ζήτησε
από τήν Αίγυπτο πολλούς παπί-
ρους, για να πλουτίσει τή Βι-
βλιοθήκη τής. Η Αίγυπτος όμως
από αντίζηλια άρνήθηκε να τής
δώσει. Τότε ο βασιλιάς Ευμένης
τής Πέργαμου διέταξε νά κατα-
σκευασθεί γραφική ύλη από δερ-
μα ζώου κατεργασμένο, πού
ήπε το όνομα περγαμηνή από
τή πόλη Πέργαμο. Η περγαμη-
νή ήτανε δέρμα ζώου κατεργα-
σμένο πάνω στο όποιο έγραφαν
τατά τήν αρχαιότητα. Αργότε-
ρα ή χρήση τής περγαμηνής γε-
νευκτήκε, ως τότε πού άρχισ-
νά χρησιμοποιείται το χαρτί ως
γραφική ύλη.

Η Πέργαμος ανέπτυξε μεγάλη
βιομηχανία βυροδεξιάς, με ά-

ποτέλεσμα νά κατασκευάζεται
στερεότερη περγαμηνή, πού νά
γράφεται και από τις δύο πλευ-
ρές κι ακόμη νά ξυνεται ή πα-
λιά γραφή και νά γράφεται νέο
κειμενο. Αυτό όμως είχε ως συ-
νέπεια νά καταστραφούν με το
ξύσιμο σπουδαία ποσότητα κει-
μενα.

Από τον 4ο π.Χ. αιώνα ή περ-
γαμηνή επικράτησε όριστικά
έκτοπιζοντας τον πάπυρο, γιατί
οι χριστιανοί προτιμούσαν τήν
περγαμηνή από τον πάπυρο,
πού τον χρησιμοποιούσαν οι
έθνικοί (ειδωλολάτρεις).

Ο Μέγας Κωνσταντίνος διέ-
ταξε νά γραφεί ολόκληρη ή Πα-
λαιά Διαθήκη σε περγαμηνή
κα νά διανεμηθεί σ' όλες τις
έκκλησίες. Σε περγαμηνή επίσης
γράφτηκαν όλα σχεδόν τά έργα
των αρχαίων σοφών.

Μετά τήν ανακάλυψη του
χαρτιού από τους Κινέζους, ό-
λες ο άλλες γραφικές ύλες (πά-
πυρος — περγαμηνή) υποχώρη-
σαν. Μόνο ή περγαμηνή έξακο-
λύθηκε νά χρησιμοποιείται ως
διακόσμηση στο έξωφυλλο όρι-
σμένων κειμένων.

Με τήν ανακάλυψη τής περ-
γαμηνής εμφανίστηκε και ή
πρώτη πένα από φτερό χήνας,
πού χρησιμοποιήθηκε επί αιώ-
νες. Κατά το 18ο αιώνα κατα-
σκευάστηκε ή πρώτη μεταλλική

πένα, ο κοντυλοφόρος και το
μελανοδοχείο (το καλαμάρι) πού
τόσο βασάνισε τή δική μου και
τις προγενέστερες γενιές. Σήμε-
ρα με τά στυλό διαρκείας τό
γράψιμο διευκολύνεται ίπαρα
πολύ.

Η γραφή αρχικά και ως τήν
ανάκλυψη τής τυπογραφίας
νιόταν στον πάπυρο, στήν
περγαμηνή και στο χαρτί με τό
χέρι, χωρίς νά χωρίζονται οι
λέξεις. Γι' αυτό τά χειρόγραφα
αυτά άπαιτούσαν πολύ κόπο
και ήταν πανάκριβα. Η εξέταση
των χειρογράφων γίνεται από
είδικό κλάδο τής Φιλολογίας
τήν παλαιογραφία.

Η ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ
ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

Η ανακάλυψη τής τυπογρα-
φίας το 1435 από τον Ίωάννη
Γουτεμβέργιο (1397 - 1468) εί-
ναι από τις μεγαλύτερες έφευρέ-
σει ζτού άνθρωπου πνεύματος,
γιατί άξιοποίησε τη γραφή και
έλευθέρωσε τους λαούς από τό
σκοτάδι τής αμάθεας. Το πρό-
σωπο του Γουτεμβέργιου τό
άγνωσούμε, γιατί δέν διασώθηκε
καμιά προσωπογραφία του. Γι'
αυτό όρισμένοι διεδίκησαν τήν
τιμή ότι πρώτοι αυτοί ανέκάλυ-
ψαν πριν από τό Γουτεμβέργιο
τήν τυπογραφία. Ένας από αυ-
τούς είναι και ο Όλλανδός τυ-
πογράφος Λαυρέντιος Κόστερ
(1370 - 1440), πού σαν τέτοιο
τόν τιμά ή πατρίδα του.

Ο Γουτεμβέργιος παρορμή-
θηκε στην έφευρέσή του από
τό δάσκαλό του Λαυρέντιο Κό-
στερ. Ο Κόστερ είχε κατασκευά-
σει γράμματα από ύγρό φλοιό
δέντρου και όπως ήταν ύγρά
τά τύλιξε σε χαρτί. Ο Γουτεμ-
βέργιος παρατήρησε ότι στο
χαρτί είχαν αποτυπωθεί με τήν
ύγρασία τά γράμματα. Έτσι κα-
τασκεύασε μετάλλια γράμματα,
μελάνη από βρασμένο λινέλαιο
και αιθάλη πηκτική και ειστή-
ριο. Με αυτά έφτιαξε ένα τυπο-
γραφείο, με τό όποιο έπειτα από
πολλές περιπέτειες καί δικαστι-
κές άγώνες πού είχε με διάφο-
ρους συνεργάτες του χρηματο-
δότες, κατόρθωσε τελικά με τή
βοήθεια όρισμένων πού θαύμα-
ζαν τή μεγαλοφυΐα του, νά τελει-
ποιήσει τό τυπογραφείο του και
νά άρχισεί νά τυπώνει βιβλία
Πρώτο βιβλίο πού τύπωσε ήτα-
νε ή Αγία Γραφή, πού από
τότε τυπώνεται κάθε χρόνο σε
έκατομμύρια αντίτυπα και δια-
βάζεται από όλο τον κόσμο.
ομο.

Αργότερα σε πολλά μέρη τής
Ευρώπης, ιδρύθηκαν πολλά τυ-
πογραφεία και τυπώνονταν χι-
λιάδες βιβλία, ώστε ή μόρφωση
νά πάψει πιά νά είναι προνόμιο
των πλουσίων και ή παιδεία νά
γίνει κτήμα όλων των λαών.

Τό πρώτο έλληνικό βιβλίο πού
τυπώθηκε ήταν ή Γραμματική
του Κ. Λάσκαρη (1476 στο Μι-
λάνο).

Με τήν κήρυξη τής επανά-
στασης του 1821 οι όμογενείς
τής Τεργέστης έστειλαν στήν
άγωνιζόμενη Ελλάδα μαζί με πο-
λυμικό υλικό και ένα τυπογρα-
φείο.

Ο Τομπάζης βρήκε τυπογρά-
φους και τό εγκατέστησε στήν
Καλαμάτα, όπου τυπώθηκε τό
πρώτο έγγραφο, ή προκήρυξη
του Ύψηλάντη προς τό Έθνος.
Το τυπογραφείο αυτό μετα-
φέρθηκε στο Άργος και έπειτα
στήν Κόρινθο, όπου τυπώθηκε
τό πρώτο Προσωρινό Πολίτευ-
μα τής Ελλάδος τό 1822. Τό
ιστορικό αυτό τυπογραφείο κα-
ταστράφηκε από τό Δράμαλη
τό 1822. Εξάλλου τό Φιλελληνι-
κό Κομητάτο του Λονδίνου δώ-
ρισε στήν Ελλάδα τέσσερα χει-
ροκίνητα πιεστήρια όπου τυπώ-
νονταν ο Έλληνικός Τηλεγρα-
φος, τό Έλληνικά Χρονικά του
φιλέλληνα Μάγερ και τό 1825
τυπώθηκε «Ύμνος εις τήν Έλευ-
θερίαν» του Σολωμού. Μετά τήν
άπελευθέρωση ιδρύθηκαν στήν
Έλλάδα πολλά τυπογραφεία.

Η μεγάλη από τότε κυκλοφο-
ρία βιβλίων άλλαξε τήν όψη του
κόσμου και έκαμε άναγκαία τήν
Έρση βιβλιοθηκών για νά μπο-
ρεί ο καθένας νά βρει τό βι-
βλίο πού θέλει, άλλα και για νά
στεγάζονται και νά φυλάσσον-
ται τά βιβλία σε ό,αίτερο χώ-
ρο και νά προστατεύονται από
τή φθορά.

(Συνεχίζεται)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΛΒΑΝΙΚΟ ΠΟΛΕΜΟ & ΤΗ ΓΕΡΜΑΝΟ-ΙΤΑΛΙΚΗ ΚΑΤΟΧΗ

Του κ. Μηνά Σταυρακάκη

6ο

Μετά κάμποσες μέρες πήρα-
με έντολή νά ετοιμασθούμε για
μιά νυκτερινή πορεία — άκρι-
δή ήμερομηνια δέν θυμάμαι. Ξε-
κινήσαμε μόλις σκοτεινιάσε.
Εις τό δρόμο έμαθα ότι θα κα-
τεβαίναμε εις τόν κάμπο
του Άμαλού και ότι θα
μάς έριχναν οι σύμμαχοι
με άεροπλάνα όρισμένα πρά-
γματα. Άφού κατεβήκαμε εις
αυτό πρόκυψε διαφωνία μετα-
ξύ Ποδιά και Μπαντουβά και
τό άντάρτικο χωρίστηκε σε δύο
όμάδες, χωρίς βέβαια νά απο-
μακρυνθούν. Τί διαφωνία υπήρ-
ξε μεταξύ Ποδιά και Μπαντου-
βά, δέν ένθυμούμαι.

Έν τώ μεταξύ άρχισε μεγα-
λή προσέλευση άγωνιστών, πού
όπως έμαθα ο Μπαντουβάς έ-
στειλε γράμματα εις τά χωριά
για νά έλθουν. Εις τό διάστημα
αυτό πρόκυψε διαφωνία μετα-
ξύ Ποδιά και Μπαντουβά και
τό άντάρτικο χωρίστηκε σε δύο
όμάδες, χωρίς βέβαια νά απο-
μακρυνθούν. Τί διαφωνία υπήρ-
ξε μεταξύ Ποδιά και Μπαντου-
βά, δέν ένθυμούμαι.

Δέν πέρασαν όμως πολλές ή-
μέρες πού ή Ίταλία συνθηκολό-
γησε και νομίσαμε οι καπετά-
νιοι ότι ο πόλεμος τελείωσε. Δέν

ξέρω αν υπήρξε και καμιά άλλη
διαταγή πού έκανε τον Μπαν-
τουβά νά σκεφθεί τον άφοπλι-
σμό των Ίταλών πού ήταν εκεί
στήν περιοχή. Κάλεσε λοιπόν
τόν Ποδιά και του έπαιε τήν ά-
πόφασή του και ότι είχε έντο-
λή νά άφοπλίσει τους Ίταλους
Άφού συμφώνησαν, και οι δύο
όμάδες μαζί κατεβήκαμε εις
Μουρνιές. Περικυκλώσαμε τό
χωριό, ζήτησαμε τά όπλα από
τους Ίταλους, άλλα αυτοί άρνή-
θηκαν νά τά παραδώσουν. Αυτό
όφείλεται κατά τή γνώμη μου
εις τό ότι τήν ώρα αυτή ένα ξε
ροπλάνο πέταξε προκηρύξεις
για τους Ίταλους μέσα εις τό
χωριό. Έν τώ μεταξύ έστάλη
μιά έπιτροπή από ένα ύπολοχα-
γό και δύο άλλους Άνωγεια-
νούς, για νά διαπραγματευθεί
με τον Ίταλό Διοικητή εις τήν
Ίεράπετρα τήν παράδοση των
όπλων. Δυστυχώς όχι μόνο ή
παράδοση των όπλων δέν έγινε,
άλλα και ή έπιτροπή δέν ξανα-
γύρισε. Παραδόθηκε όπως έμα-
θα, εις τους Γερμανούς. Ύστε-
ρα από αυτά ύποχρεωθήκαμε
και γυρίσαμε άπρικοποι πίσω εις
τήν έκκλησιά των Άγίων Άπο
στόλων στο Λάπασο.

Τήν ίδια μέρα μιά ομάδα Συ-
μαιοί και Βιαννιτες με τον Χρή-
στο Μπαντουβά είχαν έντολή
νά συλλάβουν τους Γερμα-
νούς του φυλακίου τής Σύμης
και νά τους φέρουν ζωντανούς
έπάνω στο λημέρι. Τί προέκυ-
ψε όμως και τους σκότωσαν,
δέν ξέρω. Επίσης ο Χρήστος
είχε συλλάβει ένα Γερμανό εις
τό Καλάμι και τον είχε φέρει έ-
πάνω.

Μετά από αυτά έγινε μιά σύ-
σκεψη μεταξύ των άρχηγών και
τής Έπαρχιακής Έπιτροπής τής
Έθνικής Άντίστασης με σκοπό
μου φαίνεται, αν έπρεπε νά κτυ-
πήσαμε τους Γερμανούς ή όχι.
Ύπηρεξε διαφωνία, διότι ή
Έπαρχιακή Έπιτροπή δέν ένε-
κρινε τά σχέδια του Μπαντου-
βά και άφού δέν κατόρθωσε νά
τόν πείσει, άναγκάστηκε νά
φύγει. Διαδόθηκε ότι ο Μπαν-
τουβάς είχε λάβει έντολή νά κά-
νει αυτές τις ένεργειες από τό
άρχηγείο του Καΐρου για νά δι-
ευκολύνει τήν απόδραση των Άγ-
γλων.

Μετά τήν άναχώρηση και τήν
διαφωνία του Μπαντουβά με
τήν Έπαρχιακή Έπιτροπή έγινε
όρισμένες άσκήσεις μάχης. Αυ-
τά έγιναν στις 10 προς 11—9
—1943. Στις 12 του μηνός ο
Μπαντουβάς έκανε ομάδες από
άνθρώπους πού είχαν έλθει τε-
λευταίως εις τό λημέρι και τις
έστειλε σε διάφορες κατευθύν-

σεις προς τό Λασιθι, εις τήν
Ρίζα, άλλη εις τό Καλάμι και
άλλη προς τήν Βιάννο με έντο-
λή νά τονώσει τό ήθικό του λα-
ού. Άλλη ομάδα υπό τον Χρή-
στο Μπαντουβά έλαβε έντολή
νά βαδίσει προς τήν Βιάννο και
νά διακηρύξει ότι «στις 13 του
μηνός θα είμεθα έλεύθεροι». Έ-
γώ με τους ύπόλοιπους είχαμε
μείνει έφεδρεία. Μόλις πού εί-
χαν ξεκινήσει μισή ώρα περί-
που, έφτασε ένας άγγελιοφόρος
σύνδεσμος και μάς έφερε τήν
εϊδηση ότι μιά διμοιρία Γερμα-
νών ξεκίνησε από τή Βιάννο
και μαζεύει όμήρους από τά χω-
ριά και έχει φθάσει εις τόν
Πεύκον. Μεταξύ των όμήρων εί-
χε συλληφθεί και ο παπα—Ματ-
θαίος από τό Κεφαλοδούσι (κα-
τόρθωσε όμως νά τους διαφυ-
γει και νά έλθει μαζί μας νά
πολεμήσει).

Μετά από κάμποση ώρα ά-
κούστηκαν οι πρώτοι πυροβολι-
σμοί. Ηδη είχε άρχισεί ή μά-
χη, όταν οι Γερμανοί είχαν φθά-
σει άκριβώς εις τό Κουτσουά-
ρι, πού είναι εις τό δρόμο μέ-
σα. Τους αϊφνίδισε ή ομάδα
του Παπα που ήταν από τήν
άπέναντι πλαγιά. Σκότωσε τους
περισσότερους και πολλούς
τραυματίσει. Έν τώ μεταξύ συ-
ναντήθηκαν με τήν άλλη ομάδα
από μέσα από τό Σύμη και ά-
πό αυτούς όλοκληρώθηκε τό κα-
κό. Δέν έμεινε κανείς από όλη
αυτή τή διμοιρία.

Εις τό διάστημα αυτό έγώ
με μιά ομάδα, με έπικεφαλής
τό Χαράλαμπο Παντουβάκη πή-
γαμε για ενίσχυση από τό βο-
ρειοδυτικό μέρος τής Σύμης,
τήν ώρα άκριβώς πού μιά άλλη
δύναμη Γερμανών, πλήρως έξο-
πλισμένη, έστηνε πολυβόλα εις
τά άμπέλια άπέναντι εκεί
που έχει κτιστεί τώρα ο Άγιος
Νεκτάριος. Μόλις μάς είδαν, μάς
έριξαν με τά πολυβόλα. Ταμπου-
ρωθήκαμε εκεί σε όρισμένους
δράχους και άρχισαμε μάχη. Έ-
κει σκοτώθηκε ένα παιδί από
τους Μύθους και τραυματίστη-
κε ο Μανώλης Ηλιάκης από τ'
Άμιρά, κατόρθωσε όμως νά δι-
αφύγει από τόν κλοιό και σώ-
θηκε.

Έμεις συνεχίσαμε οι υπό-
λοιποι τή μάχη με τους άκροβο-
λισμένους Γερμανούς, πού τους
βλέπαμε νά κυλιώνται χάμω
σαν τουλούμια. Αν σκοτώθη-
σαν εκεί Γερμανοί, δέν ξέρω, άλ-
λά μάλλον διότι τό μέρος πού
είχαν τοποθετήσει τά πολυβόλα
ήταν άκάλυπτο. Η μάχη αυτή
κράτησε περίπου μισή ώρα.

★ Συνέχεια στη σελίδα 4

ΑΠΑΝΘΙΣΜΑΤΑ

Του κ. Κ. Γ. Στεφανάκη

9ο

«Ένας εμίρης μουσουλμάνος, όταν μιά φορά σκο-
τώθηκαν οι δικόι του στον πόλεμο, έβγαλε διαταγή
στούς άντρες τής φυλής του: «Μήν κλάψετε, μη φω-
νάξετε, μήν αλαφρώσει ο πόνος!» Αυτή ναι, Παναΐτ,
η πιο περήφανη πειθαρχία πού μπορεί νά επιβάλει
ο άνθρωπος στον εαυτό του». (Ν. Καζαντζάκη, Αναφορά στον Γκρέκο, έκδ. 6,
1962, σ. 494)

8ο

«Δύσκολο, δύσκολο πολύ η ψυχή νά ξεκολλήσει
από τήν πατρίδα βουνά, θάλασσες, αγαπημένοι αν-
θρώποι, φτωχό αγαπημένο σπιτάκι, ένα χταπόδι εί-
ναι η ψυχή κι όλα ετούτα απλοκαμώι της» (Ν. Κα-
ζαντζάκη, Αναφορά..., σ.σ. 517—518)

9ο

«Άκουγα και καμάρωνα κρυφά τήν αντοχή τής
ρωμαϊκής ράτσας γιατί εκεί πού μοιρολογούσαν
τους εδικούς πού χάθηκαν και τά σπιτία τους πού
κάηκαν και τήν πείνα και τις τρομάρες πού τράβη-
ξαν, άξαφνα ένας πετούσε ένα χοντρό χωρατό κι
όλη η συφορά αφανίζονταν και σηκώνονταν πά-
λι απηλά τά κεφάλια» (Ν. Καζαντζάκη, Αναφορά...
σελ. 518).

10ο

«Νά μήν αρνιέσαι τή νιότη σου ως τά βαθιά γερά-
ματα, νά μάχεσαι σε όλη σου τή ζωή νά μετουσιώ-
σεις σε κατάκαρπο δέντρο τήν ερηβική σου άνηση,
αυτός, θαρρώ, είναι ο δρόμος του ολοκληρωμένου
ανθρώπου».

(Ν. Καζαντζάκη, Αναφορά... σ. 525)

Επιδόσεις συνεπαρχιωτών

Το σάκι είναι ένα από τά πιο
ευχάριστα, πιο διασκεδαστικά
μα και διδακτικά παιχνίδια.
Παιχνίδια πού όχι μόνο ψυχα-
γωγούν μα και προβληματίζουν
τό μυαλό των παικτών. Το σά-
κι, γνωστό από τά παλιά χρό-
να, κατακτά όλο και περισσότε-
ρο κόσμο τον τελευταίο καιρό.
Σ' αυτό τό παιχνίδι οι συνε-
παρχιώτες άδελφοί Τίμης και
Σταύρος Λυριντζάκης παρουσι-
άζουν μεγάλο ένδιαφέρον και δια-
κρίνονται για τήν έπίδοσή τους,
όπως δείχνουν οι διακρίσεις
τους στα τελευταία χρόνια με
βάση τά στοιχεία πού παραθέ-
τε στη συνέχεια:

ΤΙΜΗΣ ΛΥΡΙΝΤΖΑΚΗΣ

1977: 1ος στο Πρωτάθλημα νέ-
ων Ηρακλείου
1979: 2ος στο πρωτάθλημα Η-
ρακλείου.
1980: 1ος στο κύπελλο 25ης
Μαρτίου
1981: Κατάκτηση του τίτλου

του ύποψηφου μαίτρ στο δια-
κυβλοτικό πρωάθλημα Έλλάδος.
1981: 1ος στο πρωτάθλημα ύ-
ποψηφίων μαίτρ και μαίτρ Κρή-
της
1981: 2ος στα ήμιτελικά πρω-
ταθλήματος Έλλάδος άνδρών.
1981: Κατάκτηση του τίτλου
του μαίτρ (ο πρώτος πού απέ-
κτισε τον τίτλο στήν Κρήτη).
1981: 3ος στα τελικά του πρω-
ταθλήματος Έλλάδος άνδρών.
1981: Συμμετοχή στήν εθνική
ομάδα άνδρών για τό Κύπελλο
Έθνών.
1981: Συμμετοχή στήν εθνι-
κή ομάδα άνδρών για τήν Βαλ-
κανιάδα τής Άθήνας.
Συμμετοχή στα διασυλλογικά
πρωταθλήματα Έλλάδος με τον
«Θεοτοκόπουλο» 1977 — 1979
και Ο.Α.Α. Ηράκλειο» 1979 —
1981.
ΣΤΑΥΡΟΣ ΛΥΡΙΝΤΖΑΚΗΣ
1978: 1ος στα προκριματικά
πρωταθλήματος Έλλάδος νέων

με συμμετοχή 70 σκακιστών
1979: 1ος στο πρωτάθλημα
Ηρακλείου
1980: 2ος - 3ος στα ήμιτελικά
πρωταθλήματος Έλλάδος άν-
δρών στήν Κόρινθο.
1980: 1ος στο πρωτάθλημα Α'
κατηγορίας Θεσσαλονίκης και
κατάκτηση του τίτλου ύποψηφι-
ου μαίτρ.
1980: 2ος στο πρωτάθλημα ύπο-
ψηφίων μαίτρ Θεσσαλονίκης.
1980: 2ος στο πρωτάθλημα
Έλλάδος νέων
1980: 3ος στο παγκόσμιο πρω-
τάθλημα νέων στο Ντόρμουντ
Δυτ. Γερμανίας με συμμετοχή 68
σκακιστών.
1980: Συμμετοχή στήν εθνική ό-
μάδα νέων στή Βαλκανιάδα τής
Κωνσταντινούπολης.
Συμμετοχή στα διασυλλογικά
πρωταθλήματα Έλλάδος με τον
«Θεοτοκόπουλο» 1977 — 1979
και Ο.Α.Α. Ηράκλειο» 1979 —
1981.

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ

- ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 2
- 10. Παρασκευή. Τίποτα.
- 11. Σάββατο. Τίποτα.
- 12. Κυριακή. 'Ανάκρισις — 'Ηράκλειον
- 13. Δευτέρα. Τίποτα.
- 14. Τρίτη. Τίποτα.
- 15. Τετάρτη. Τίποτα.
- 16. Πέμπτη. Τίποτα.
- 17. Παρασκευή. Τίποτα.
- 18. Σάββατο. Τίποτα.
- 19. Κυριακή. Τίποτα.
- 20. Δευτέρα. Τίποτα.
- 21. Τρίτη. Τίποτα.
- 22. Τετάρτη. Τίποτα.
- 23. Πέμπτη. Τίποτα.
- 24. Παρασκευή. Τίποτα.
- 25. Σάββατο. Τίποτα.
- 26. Κυριακή εις άντιπαράστασιν με την Λίτσα Τσατσαρωνάκην με κατηγορεί για άσύρματον και ύποβρυχιον. Δέν είδα, δέν ξέρω.
- 27. Δευτέρα. Ξύλο πολύ. Δέν ξέρω.
- 28. Τρίτη. Τίποτα.
- 29. Τετάρτη. Τίποτα.
- 30. Πέμπτη. Τίποτα.
- 1 - 5 - 42. Παρασκευή. Τίποτα
- 2. Σάββατο. Τίποτα.
- 3. Κυριακή. Έκανα αίμόπτυσιν από τό πολύ ξύλο για να μαρτυρήσω. Δέν είδα, δέν ξέρω.
- 4. Δευτέρα. Τίποτα.
- 5. Τρίτη. Τίποτα.
- 6. Τετάρτη. Τίποτα.
- 7. Πέμπτη. Τίποτα.
- 8. Παρασκευή. Τίποτα.
- 9. Σάββατο. Τίποτα.
- 10. Κυριακή. Τίποτα.
- 11. Δευτέρα. Τίποτα.
- 12. Τρίτη. Τίποτα.
- 13. Τετάρτη. Τίποτα.
- 14. Πέμπτη. Τίποτα.
- 15. Παρασκευή. Τίποτα.
- 16. Σάββατο. Τίποτα.
- 17. Κυριακή. Τίποτα.
- 18. Δευτέρα. Τίποτα.
- 19. Τρίτη. Τίποτα.
- 20. Τετάρτη. Τίποτα.
- 21. Πέμπτη. Τίποτα.
- 22. Παρασκευή. Είς Χανιά
- 23. Σάββατο. Τίποτα.
- 24. Κυριακή. Τίποτα.
- 25. Δευτέρα. Τίποτα.
- 26. Τρίτη. Σήμερον ήλθε ή θεία μου
- 27. Τετάρτη. Τίποτα.
- 28. Πέμπτη. Είς Χανιά δι' ύπηρεσίαν.
- 29. Παρασκευή. Τίποτα.
- 30. Σάββατον. Τίποτα.
- 31. Κυριακή. Τίποτα.
- 1 - 6 - 42. Δευτέρα. Είς Χανιά δι' ύπηρεσίαν.
- 2. Τρίτη. Τίποτα.
- 3. Τετάρτη. Τίποτα.
- 4. Πέμπτη. Τίποτα.
- 5. Παρασκευή. Τίποτα.
- 6. Σάββατο. Τίποτα.
- 7. Κυριακή. Τίποτα.
- 8. Δευτέρα. Τίποτα.
- 9. Τρίτη. Δικαστήριον. 'Ανακοπή τούτου. 'Ελπίζω να σωθώ.
- 10. Τετάρτη. Τίποτα.
- 11. Πέμπτη. Τίποτα.
- 12. Παρασκευή. Τίποτα.
- 13. Σάββατο. Τίποτα.
- 14. Κυριακή. Τίποτα.
- 15. Δευτέρα. Τίποτα.
- 16. Τρίτη. Είς Χανιά δι' ύπηρεσίαν
- 17. Τετάρτη. Τίποτα.
- 18. Πέμπτη. Τίποτα.
- 19. Παρασκευή. Τίποτα.
- 20. Σάββατο. Τίποτα.
- 21. Κυριακή. Τίποτα.
- 22. Δευτέρα. Τίποτα.
- 23. Τρίτη. Τίποτα.
- 24. Τετάρτη. Τίποτα.
- 25. Πέμπτη. Τίποτα.
- 26. Παρασκευή. Τίποτα.
- 27. Σάββατο. Τίποτα.
- 28. Κυριακή. Τίποτα.
- 29. Δευτέρα. Είς την Κεσταπό των Χανίων. 'Αντιπαράστασιν εγώ και ο Ραπτόπουλος με την Λίτσα και Σοφία Τσατσαρωνάκη μās έφαγαν και τούς δύο. Δέ σωζόμεθα.
- 30. Τρίτη. Τίποτα.
- 1 - 7 - 42. Τετάρτη. Της θείας μου θέλουν να κάνουν κακό. Αίτιος ή Μαρίνα 'Αγιομυριανάκη

- 2. Πέμπτη. Τίποτα.
- 3. Παρασκευή. Τίποτα.
- 4. Σάββατο. Τίποτα.
- 5. Κυριακή. Τίποτα.
- 6. Δευτέρα. Τίποτα.
- 7. Τρίτη. Τίποτα.
- 8. Τετάρτη. Τίποτα.
- 9. Πέμπτη. Τίποτα.
- 10. Παρασκευή. Τίποτα.
- 11. Σάββατο. Τίποτα.
- 12. Κυριακή. Τίποτα.
- 13. Δευτέρα. Τίποτα.
- 14. Τρίτη. Τίποτα.
- 15. Τετάρτη. Τίποτα.
- 16. Πέμπτη. Τίποτα.
- 17. Παρασκευή. Τίποτα.
- 18. Σάββατο. Τίποτα.
- 19. Κυριακή. Τίποτα.
- 20. Δευτέρα. Τίποτα.
- 21. Τρίτη. Τίποτα.
- 22. Τετάρτη. Τίποτα.
- 23. Πέμπτη. Τίποτα.
- 24. Παρασκευή. Τίποτα.
- 25. Σάββατο. Τίποτα.
- 26. Κυριακή. Τίποτα.
- 27. Δευτέρα. Ξύλο πολύ. Δέν ξέρω.
- 28. Τρίτη. Τίποτα.
- 29. Τετάρτη. Τίποτα.
- 30. Πέμπτη. Τίποτα.
- 1 - 5 - 42. Παρασκευή. Τίποτα
- 2. Σάββατο. Τίποτα.
- 3. Κυριακή. Έκανα αίμόπτυσιν από τό πολύ ξύλο για να μαρτυρήσω. Δέν είδα, δέν ξέρω.
- 4. Δευτέρα. Τίποτα.
- 5. Τρίτη. Τίποτα.
- 6. Τετάρτη. Τίποτα.
- 7. Πέμπτη. Τίποτα.
- 8. Παρασκευή. Τίποτα.
- 9. Σάββατο. Τίποτα.
- 10. Κυριακή. Τίποτα.
- 11. Δευτέρα. Τίποτα.
- 12. Τρίτη. Τίποτα.
- 13. Τετάρτη. Τίποτα.
- 14. Πέμπτη. Τίποτα.
- 15. Παρασκευή. Τίποτα.
- 16. Σάββατο. Τίποτα.
- 17. Κυριακή. Τίποτα.
- 18. Δευτέρα. Τίποτα.
- 19. Τρίτη. Τίποτα.
- 20. Τετάρτη. Τίποτα.
- 21. Πέμπτη. Τίποτα.
- 22. Παρασκευή. Είς Χανιά
- 23. Σάββατο. Τίποτα.
- 24. Κυριακή. Τίποτα.
- 25. Δευτέρα. Τίποτα.
- 26. Τρίτη. Σήμερον ήλθε ή θεία μου
- 27. Τετάρτη. Τίποτα.
- 28. Πέμπτη. Είς Χανιά δι' ύπηρεσίαν.
- 29. Παρασκευή. Τίποτα.
- 30. Σάββατον. Τίποτα.
- 31. Κυριακή. Τίποτα.
- 1 - 6 - 42. Δευτέρα. Είς Χανιά δι' ύπηρεσίαν.
- 2. Τρίτη. Τίποτα.
- 3. Τετάρτη. Τίποτα.
- 4. Πέμπτη. Τίποτα.
- 5. Παρασκευή. Τίποτα.
- 6. Σάββατο. Τίποτα.
- 7. Κυριακή. Τίποτα.
- 8. Δευτέρα. Τίποτα.
- 9. Τρίτη. Δικαστήριον. 'Ανακοπή τούτου. 'Ελπίζω να σωθώ.
- 10. Τετάρτη. Τίποτα.
- 11. Πέμπτη. Τίποτα.
- 12. Παρασκευή. Τίποτα.
- 13. Σάββατο. Τίποτα.
- 14. Κυριακή. Τίποτα.
- 15. Δευτέρα. Τίποτα.
- 16. Τρίτη. Είς Χανιά δι' ύπηρεσίαν
- 17. Τετάρτη. Τίποτα.
- 18. Πέμπτη. Τίποτα.
- 19. Παρασκευή. Τίποτα.
- 20. Σάββατο. Τίποτα.
- 21. Κυριακή. Τίποτα.
- 22. Δευτέρα. Τίποτα.
- 23. Τρίτη. Τίποτα.
- 24. Τετάρτη. Τίποτα.
- 25. Πέμπτη. Τίποτα.
- 26. Παρασκευή. Τίποτα.
- 27. Σάββατο. Τίποτα.
- 28. Κυριακή. Τίποτα.
- 29. Δευτέρα. Είς την Κεσταπό των Χανίων. 'Αντιπαράστασιν εγώ και ο Ραπτόπουλος με την Λίτσα και Σοφία Τσατσαρωνάκη μās έφαγαν και τούς δύο. Δέ σωζόμεθα.
- 30. Τρίτη. Τίποτα.
- 1 - 7 - 42. Τετάρτη. Της θείας μου θέλουν να κάνουν κακό. Αίτιος ή Μαρίνα 'Αγιομυριανάκη

• ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

Βιαννιτών, όπως αναφέρεται στην προμετωπίδα της. Διατυπώνονται όμως και παράπονα, χωρίς να μās διαβιβάζονται, και γι' αυτά διατυπώνουμε κι εμείς τό δικό μας παράπονο.

Δηλώνουμε για μία ακόμη φορά πως τά Β.Ν. δέν τά θεωρούμε ιδιοκτησία μας, τά θεωρούμε εκδοχή όλων των Βιαννιτών, κι αν πήραμε την πρωτοβουλία για την έκδοσή τους, την πήραμε ως εκπλήρωση χρέους προς την επαρχία μας, όπως τονίστηκε από τό πρώτο κιόλας φύλο τους. 'Εμείς θα τή θέλαμε όργανο μαζικού φορέα, ενός συλλόγου τής 'Αθήνας, του 'Ηρακλείου ή και τής Βιάννου καλύτερα, που πρόθυμα θα προσέφερε τή βοήθειά μας. 'Ομως αυτό με λήπη μας δέ γινόταν, γι' αυτό και προχωρήσαμε στην έκδοση των Β.Ν., με την επίγνωση πως δέν προσφέρουμε βέβαια τό τέλει. Τά Β.Ν. έχουν πολλές αδυναμίες, πολλές τίς ξέρουμε, και μία απ' αυτές είναι ή μη πλήρης ενημέρωση εξαιτίας άντικειμενικών αδυναμιών.

'Ο χώρος είναι περιορισμένος. Προσπαθούμε να τόν αξιοποιήσουμε όλο σε ύλη χρήσιμη, γι' αυτό και άποφεύγουμε τίς έμπορικές ανακοινώσεις και διαφημίσεις. Κι άν καιμιά φορά καταχωρούμε μικροαγγελίες, από κανένα δέν είσπραττούμε χρήματα πέρα από τή συνδρομή τους ή τήν προαιρετική ένίσχυση τής εφημερίδας. Περιορίσαμε τά έξοδά της, όπως κι' άλλη φορά έχουμε γράψει, μονάχα στην πληρωμή του χαρτιού, του τυπογραφείου, των λίγων κλισέ γι' φωτογραφίες που καταχωρούμε κάποτε κάποτε και στα έξοδα διεκπεραίωσης (γραμματοσήμα) Πουθενά άλλο δέν διατίθενται χρήματα κι έτσι μάλιστα καταφέρνουμε να τή συντηρούμε. 'Οταν παλαιότερα — με τόν πρώτο ένθουσιασμό — είχαμε κάποιο περισευμα, τό διαθέσαμε για τήν έκδοση του άφιερώματος στον Κονδυλάκη. Κι' άν μās δινόταν γράμμα μās υπάρχουν κι' άλλες άξιολογες έργασίες για τήν προβολή τής επαρχίας μας. Να γιατί, άπαντούμε σε συνεργάτη μας που διατύπωσε παράπονο για τήν «άμισθη συνεργασία» του, τά Β.Ν. δέν έχουν τή δυνατότητα για άμοιβή (χρηματική έννοούμε) των συνεργατών τους. Κάθε συνεργασία είναι μία προσφορά προς τήν επαρχία μας, όπως προσφορά θεωρούμε κι εμείς τίς πολύωρες ή και πολυήμερες ασπασχολήσεις μας για τήν προετοιμασία τής ύλης τής διοίκησης των χειρογράφων που μās στέλλονται (πολλά από τά οποία ξαναγράφονται) και των τυπογραφικών δοκιμών δυο ή τρεις φορές, ώστε τά Β.Ν. να είναι άπελλαγμένα από διάφορα λάθη, τήν παρακολούθηση τής εκτύ-

πωσης και τής διεκπεραίωσης τους. Τά «ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ» δέν άποτελούν οικονομικό όργανισμδ δέν έχουν κέρδη, συχνά βγαίνουν με ζημιά. Είναι ώστόσο μία πολύ προσεγμένη — έστω και μικρή — επαρχιακή εφημερίδα, που τήν έχουν εκτιμήσει τόσο και τόσοι, όχι μόνο Βιαννίτες μās και ξένοι.

'Αθελά μās όμως στενοχωρούμε ορισμένους συνεργάτες μας, με τή μη δημοσίευση συνεργασιών τους ή τήν περικοπή, ή τήν καθυστέρηση τους να δημοσιευτούν κ.ά. Ποικίλες είναι οι αιτίες, που ίσως για τήν καθεμιά υπάρχει και ειδικός λόγος. Τό ότι λχ. τήν πήραμε ίσως καθυστέρημένη κι έχασε τήν επικαιρότητα της, ή εκτασή της και ή συμπτωματική παρουσία πολλών επικαιρων θεμάτων κ.ά. Τά αίτια είναι πάντα αντικειμενικά και ποτέ υποκειμενικά. Περιμένουμε τίς συνεργασίες όλων των συναρχιωτών, τίς κρατάμε στο άρχειο για δημοσίευση κι ως είναι βέβαια πως ή προσφορά τους είναι πολύ με γινωρίσουν, γιατί σε μās είναι άδύνατο να ενημερωθούμε για όλα αυτά, άν δέν μās βοηθήσουν οι ένδιαφερόμενοι. Παρακαλούμε ιδιαίτερα για τά αποτελέσματα των εισγυγιικών εξετάσεων στα Α.Ε.Ι.

Μία ακόμη παράκληση: Κάθε πληροφόρηση άν είναι δυνατό γραπτή. Η προφορική και μάλιστα σε ώρα επαγγελματικής ή άλλης ασπασχολήσης μās διαφεύγει.

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΟΝΗΣ

'Οπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος με μεγάλη προσέλευση προσκυνητών από τή Βιάννο, τά περίχωρα τής Μεσσηρίας, τό 'Ηράκλειο κ.λπ., τελέστηκαν οι έξι ρές άκολουθίες του Δεκαπενταγούστου και ή έορτή τής Κοιμήσεως στο γραφικό Μοναστήρι τής 'Αγίας Μονής. Δεκαπέντεσαν πολλές οικογένειες και άλλοι προσκυνητές ηγασινοέρχονταν στους έσπερινούς και τίς λειτουργίες από τή Βιάννο.

'Αποκορύφωμα τής θρησκευτικής λατρειας και πνευματικής κατανύξεως υπήρξε ή «κόλονυκτια» που έγινε στις 8)8)81 στη Μονή, με συλλειτουργία των Μοναχών και του αδελμώτατου ιερέα Θεολόγου και Καθηγητή κ. Γεωργίου Γουρνιζάκη, ό οποίος έλαβε μέρος και σε άλλες λειτουργίες και έσπερινούς.

'Ιδιαίτερως παρόεση και τήν παραμονή τής έορτής κατά τήν οποία εψάλησαν και τά ειδικά έγκώμια προς τή Θεοτόκο από καλλιφώνες Βιαννιτιπούλες και 'Ηρακλειώτισσες.

Κατά τήν ήμέρα τής έορτής έγινε με εξαιρετική λαμπρότητα, άπόλυτη τάξη και πίστη, ή προσφορά τής θαυματουργής εικόνας τής Παναγίας και στή συνέχεια ή θεία λειτουργία, που τήν παρακολούθησαν πλήθος εύλαβείς προσκυνητές.

'Εξαιρετικός ήταν ό στολισμός του Ναού και του περιβάλλου του με μυρτιές, βασιλικούς και σημαίες και οι άκολουθίες μεταδίδονταν με μεγάφωνα.

Ευχόμεστε και τό χρόνο, με τήν άναστήλωση και έπισκευή των κελιών που έγινε, να είναι δυνατή ή διαμονή πολλών εύλαβών προσκυνητών στή Μονή όλες τίς μέρες του Δεκαπενταγούστου.

Π.Μ.Κ.

ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Με τή συνεργασία των συλλόγων Διαβάτης, Βίγλα, Μύρτος και 'Εραπετριτών συγκροτήθηκε όργανισμός έπιτροπή για τήν τέλεση μνημοσύνου των θυμάτων τής Γερμανοιταλικής κατοχής στην περιοχή των δυο επαρχιών. Τό μνημόσυνο θα γίνει στις 20 Σεπτεμβρίου ήμέρα Κυριακή. Προβλέπεται έπιμνημόσυνη δέηση στο Μητροπολιτικό Ναό τής 'Αθήνας στις 10 τό πρωί κατάθεση στεφάνου στον 'Αγνιστό στρατιώτη ώρα 11, και καλλιτεχνική εκδήλωση ώρα 12 στην αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου του Δήμου Αθηναίων. 'Ασκληπιού, που ευγενικά παραχωρήθηκε από τό δήμαρχο 'Αθηναίων κ. Μπέ-

γι. Κι έτσι άθελά μās δημιουργούνται παραλείψεις που δέ θα θέλαμε να οδηγούν σε δικαιολογημένα παράπονα.

'Απευθυνόμαστε με τήν εύκαιρία και σε μερικούς άναγνώστες μās για κάτι που δέν είναι σωστό να περάσει άπαρατήρητο. Παίρνουν τά Β.Ν. πέντε χρόνια τώρα, χωρίς να στείλουν καθόλου συνδρομή. Δέν βρήκαν άραγε τήν εύκαιρία; Τό έχομε ύπενθυμισίε πολλές φορές.

'Αν υπάρχει λόγος, στα πέντε χρόνια που παίρνουν τήν εφη-

μερίδα θα ήπρεπε, πιστεύουμε να μās τόν γνωρίσουν.

'Υπάρχουν και περιπτώσεις που μās ζητούν έπιστροφή χειρογράφων. Τούς παραπέμπουμε στή σελίδα 3, όπου αναφέρεται «Χειρόγραφα δέν έπιστρέφονται».

Γι' αυτό παρακαλούμε καθέν που μās στέλνει συνεργασία να κρατά άντίγραφο, άν του χρειάζεται για ένα οποιοδήποτε λόγο.

Γ.Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ — Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ

Συνέχεια από τη σελίδα 3

'Εν τώ μεταξύ πήραμε εντολή να γινωρίσουμε πίσω εις τό λημέρι. Οι Γερμανοί μās ρίχναν με τά πολυβόλα, κατορθώσαμε όμως έσποντας να διαφύγουμε από τά πυρά και να ενωθούμε με τούς υπόλοιπους εις τό Λάπαθο.

'Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι οι Γερμανοί, με τούς όποιους ή ομάδα ή δική μου έδωσε τή μάχη εις τά άμπέλια, δέν είχαν εντολή με τή διμοιρία που έδωσε τήν μάχη με τόν Παπά εις τό Κουτσουναρι, ήταν μία άλλη μεγάλη δύναμη, που ήρθε για ένίσχυση και μόνο ή ομάδα ή δική μου τούς είδε, διότι οι υπόλοιποι είχαν άποσυρθεί μαζί με τούς αιχμαλώτους. 'Από τή διμοιρία που έδωσε τή μάχη εις τό Κουτσουναρι προς τή Σύμη δέν έμεινε κανένας, σκοτώθηκαν, τραυματίστηκαν και αιχμαλωτίστηκαν.

'Αφού όλες οι ομάδες συγκεντρώθηκαν εις τό Λάπαθο, κάναμε ένα απολογισμό των άποτελεσμάτων τής μάχης. Οι νεκροί και τραυματίες των Γερμανών δέν μπορούσαν να εξακριβωθούν άπόλυτα. 'Ο καθένας έλεγε, ό τι έπεςε εις τήν αντίληψη του. Τό αληθές και γινώμη δική μου είναι ότι από όλη τή διμοιρία ή λόχο που έδωσε τήν

πρώτη μάχη δέν έμεινε κανείς. 'Εγώ τούς ύπολογίζω σε έκατό. Αυτό πρέπει να τό πιστεύει κανείς, διότι ή ομάδα του Παπα που ήταν τραυματισμένη άνατολικά τής Σύμης, και άπέναντι εις τό Κουτσουναρι, αιχμαλώτισαν τούς Γερμανούς με τόν πρώτο άμοβροντία και δέν προλάβαμε ούτε να κρυφτούν ούτε όπλα να πιάσουν. Οι αιχμαλώτοι ήταν δεκατρείς και μερικοί από αυτούς είχαν τραυματιστεί. Τούς παράσχεμε, ό τι βοήθεια ήταν δυνατή με τά μέσα που διαθέσαμε. 'Οπως έμαθα άργότερα, υπήρχαν και άλλοι σκοτωμένοι δικοί μας και τραυματίες, μεταξύ αυτών ήταν και ό σύμτεκνος Μαστραυτανάκης άπό τήν Κάτω Σύμη. Τόν λέμε σύμτεκνο, διότι έφερε ένα παιδί και τό βαπτίσαμε εις τό λημέρι. Νομίζω ότι τό βγάλαμε 'Αναστασία ή 'Αναστάση.

Τό ίδιο θράσυ ξεκίνησαμε άπό τό Λάπαθο για τό Χαμείο. Πήραμε και τούς αιχμαλώτους μαζί μας. 'Οταν πήγαμε εις τό λημέρι, τούς κλείσαμε σε μία σπηλιά και τούς φυλάξαμε με σκοπούς. 'Εγώ φυλάξαμε δυο δράδια. Δέ μπορούσαμε όμως να συνηνοθούμε μαζί τους. 'Εκείνο που έλεγαν ήταν «πότε μας κακό». 'Απέναντι του λημέρι (Συνεχίζεται)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΕΛΕΣΕΩΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ

Στις 13 του Σεπτεμβρίου 1981, ήμέρα Κυριακή και ώρα 10.30 π.μ., θα γίνει Αρχιερατικό Μνημόσυνο στο Ηρώο που βρίσκεται στή θεση «Σελί» περιφέρειας τής Κοινότητας 'Αμύρα για τούς 360 περίπου κατοίκους τής Επαρχίας Βιάννου και των γειτονικών χωριών τής Επαρχίας Ιεραπέτρας, που εκτελέστηκαν στις 14 του Σεπτεμβρίου 1943 από τά Γερμανικά στρατεύματα κατοχής μās και για όλους τούς άλλους που θυσιάστηκαν στο διάστημα τής Γερμανοιταλικής κατοχής.

'Ωρα 10.30 π.μ. Τέλεση μνημοσύνου στο Ηρώο. Ομιλία από τόν κ. Αριστείδη Ινιωτάκη, δικηγόρο. Προσκλητήριο νεκρών. Σίγη ενός λεπτού. Ύμνος τής Βιάννου από χορωδία σχολείου. Απαγγελίες πατριωτικών ποιημάτων. Πρόσευχή από τή Φιλαρμονική του Δήμου Ηρακλείου. Κατάθεση στεφάνου μπροστά στο Ηρώο από τίς Πολιτικές, Στρατιωτικές και Αστυνομικές Αρχές και εκπροσώπους των οργανώσεων. Αντιπροσωπία διασωθέντων από τήν εκτέλεση. Τέλος μνημοσύνου με τήν άνάκρουση του Εθνικού Ύμνου από τή Φιλαρμονική του Δήμου Ηρακλείου. Διανομή κολύβων και αρτιδίων.

Στήν εκδήλωση παρακαλούνται να παρευρεθούν ο κ. Πρόεδρος τής Δημοκρατίας, ο κ. Πρόεδρος τής Κυβερνήσεως, Εκκλησιαστικές, Πολιτικές, Διοικητικές και Στρατιωτικές Αρχές τής Κρήτης, οι συγγενείς των θυμάτων, όλοι οι συναρχιωτές όπου κι άν βρίσκονται, χωρίς ιδιαίτερες προσκλήσεις — και καθένας που τιμά τή μνήμη των νεκρών μās και μπορεί να παρευρεθεί.

Επιμελητές για τό συντονισμό τής ανωτέρω εκδηλώσεως ορίζονται οι κ.κ. Μανώλης Παπαγιάννης, Μανώλης Καρακωνσταντάκης και οι Κοινοτικοί Σύμβουλοι 'Αμύρα.

Ο Πρόεδρος τής Συντονιστικής Επιτροπής ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ Πρόεδρος Κοινότητας 'Αμύρα

Π.Μ.Κ.